

چکیده:

قرآن مجید، معجزه الهی بر آخرین فرستاده‌اش حضرت محمد مصطفی(ص) است و به عنوان اساسی‌ترین رکن دین اسلام به شمار می‌آید. این کتاب مقدس به عنوان سرلوحه ای برای تمام شئون زندگی بشر، دارای اهمیت بسیار است. مسلمانان علاوه بر این کتاب الهی به گفتار و کردار پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) نیز توجه خاص دارند چرا که بسیاری از مفاهیم و دستورات قرآنی به وسیله احادیث نبوی تفسیر شده است. با ظهور اسلام و پیوند آن با تمدن ایرانی، شعرا و نویسندگان که از اهالی ذوق و ادب فارسی به شمار می‌آیند همواره از قرآن مجید و احادیث نبوی در آثار منظوم و منثور خویش به شیوه‌های مختلفی بهره برده‌اند. توجه شعرا و نویسندگان به این دو منبع عظیم باعث خلق آثار ماندگار در ادب فارسی شده است. فاضل نظری، شاعر ادب معاصر ایران که در جوانی نام و نشانی در میان بزرگان معاصر یافت، در چهار اثر شعری خویش با تکیه بر مضامین عرفانی و اسلامی، برای بیان دریافت‌های ذهنی‌اش از شیوه‌های مختلفی بهره‌مند شده است. یکی از این شیوه‌ها تاثیرپذیری از آیات پر نور قرآن و احادیث به جا مانده از پیامبر و امامان معصوم(ع) است. وی با استفاده از آیات و احادیث توانسته مفاهیم خیال‌انگیز ذهن را با آنچه حقیقت دارد پیوند داده و در سرودن اشعارش به آنها تکیه زند. در این رساله با بررسی چهار اثر منظوم فاضل نظری با نامهای «گریه‌های امپراتور»، «اقلیت»، «آنها» و «ضد» دریافتیم که وی در سرودن اشعارش از آیات و احادیث به شیوه‌های مختلفی استفاده کرده است. بخشی از اشعار وی به داستانهای قرآنی اشاره دارد و در بخشی دیگر عباراتی از آیات و احادیث را در سخن خویش گنجانده و در بخشهای دیگر اشعارش از مضمون آیات و احادیث بهره برده است. در شعر فاضل نظری استفاده از آیات و احادیث، بیشتر به شیوه تلمیح بازتاب دارد. در هر صورت پژوهشی که پیش رو دارید تلاشی در جهت معرفی گوشه‌هایی از بازتاب قرآن و حدیث و مضامین و روایات اسلامی در آثار فاضل نظری است که با بررسی ابیات چهار اثر منظوم وی مشخص شد که این شاعر جوان در سرودن اشعارش بیشتر از آیات قرآن کریم تاثیر پذیرفته است.

کلید واژه: بازتاب، قرآن، حدیث و روایات، فاضل نظری